

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy a hirdetmények és előfizetési pénzek a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadó hivatal: Kézdi-Vásárhelytől a Turóczy László könyvkereskedésében hová hirdetmények s előfizetési pénzek szintén küldhetők.

Albrecht főherczeg.

Ismét gyász borult a királyi családra: a Habsburg dinasztiának ismét egy tagja dült ki az élők sorából, újabb bánattal tetézve felséges királyunk oly sokszor megpróbált szívét. Az uralkodó család legidősebb tagja Albrecht főherczeg, a hadsereg főparancsnoka f. hó 18-án Arcoban néhány napi kínos szenvedés után 77 éves korában meghalt. Most ravatalához sietnek a gyászbaborult királyi család összes tagjai, hogy elsirassák a királyi ház egyik leghatalmasabb oszlopát.

Volt idő, midőn a magyar nemzet nem nagyon rokonszenvezett az elhunyt főherczeggel, de az alkotmányos aera alatt olyan magatartást tanusított, mi lassankint az egész nemzet őszinte rokonszenvét érdemelte ki. Mint vitéz katonát, mint főparancsnokot a hadsereg bálványozta s most a katonaság mély bánatával egyesül a magyar nemzet őszinte részvéte.

Közigazgatásunk reformjáról.

II.

Már pedig, a mint tudjuk, itt egy kis különbség van, már az országra kihatólag elfogadott parlamentáris rendszer és a muncipálisták által oly előszeretettel védett vármegyei rendszer között, mert: a törvényhatósági tisztség fejét — ha a főispánt tekintjük annak — tetszés szerint, bárhol is kinevezheti a korona, a nélkül, hogy okvetlenül kellene birnia annak a törvényhatósági képviselőtestület többségének bizalmát is; ha pedig a megyei alispánt és városi polgármestereket értjük a megyei és sz. kir. városi tisztségek feje alatt, akkor azokat már tetszés szerint és korlátlanul választja a törvényhatósági képviselő-

testület, — épen úgy, mintha a miniszterelnököt vagy belügyminisztert is az országgyűlések választanák. S a törvényhatósági képviselőtestületek ezenkívül még azt is megeselekszik, hogy a törvények és szabályrendeletek végrehajtásába, gyakorlati keresztülvitelébe és foganatosításába érdemleges határozatok hozásával és közvetlen intézkedésekkel is belefolyanak, — épen úgy, mintha az országgyűlés két háza is a független felelős miniszterek vezetése alatt dolgozó, kinevezett szakértő közegekből álló miniszteriumok ügyeit-bajait is határozatokkal és közvetlen intézkedésekkel döntenék el — a helyett, hogy csak ellenőriznék őket a törvények alapján s felelősségre is vonnák, ha okot adnának arra.

Ezek tehát igen nagy és lényeges eltérések és különbségek a parlamentáris és a régi vármegyei rendszer között, — valamint pl. az is, hogy a mig az országgyűlés két házában külön tanácskoznak a virilisek és kinevezett született honatyák, a korona által kinevezett elnökök alatt, s a választottak pedig saját kebelökből választott elnök alatt, addig a törvényhatóság összes tagjai együtt tanácskoznak és pedig csupán csak a törvényhatósági tisztségeknek korona által tetszés szerint kinevezett főnöke s a „főispán“ elnöklése alatt, — épen úgy, mintha az országgyűlés két háza is a miniszterelnök elnöklése alatt ülésezne és tanácskozná.

Nem-e abszurdum lenne ez nagyban és egészben, a mi pedig megvan még nálunk a vármegyéken kicsinyben?!

A vármegyék sokat emlegetett és sokak által rettegett államosítása tehát tulajdonképpen ezen és az ehhez hasonló eltérések megszüntetése, a vármegyének a parlamentáris rendszerrel ily értelemben való összhangbáhozása, államiassabb alakba és kinevezésbe öntése kell hogy

legyen, a mi az önkormányzat kiterjedését nem érintheti természetesen, mert egy főjellemlvonása meglesz ezután is és még inkább megyéknek, az, t. i. hogy az országra kiható törvények keretén belől tetszés szerinti szabályrendeleteket hozhatnak a maguk számára s ha azt az országos kormány jóváhagyta, azt végrehajthatják és ellenőrizhetik, s felelősségre is vonhatják azért az azt meg nem tartó kinevezett megyei tisztségek fejeit, épen úgy, mint az országgyűlés teheti azt a független felelős miniszterekkel szemben.

Politikai hírek.

A liberális reformok. Budapest, febr. 18. A Bud. Tud. értekezése szerint a két hátralevő egyházpolitikai törvényjavaslat márcz. 4-én tárgyalatik a főrendiházban. Most már bizonyos, hogy azzal az egyedüli változtatással, hogy a valamelyik felekezeti kitételek viszonyairól külön kormányrendelet intézkedik, meg is fog szavaztatni. Mig a javaslatok nem tárgyalatnak le, még beszélni sem lehet arról, hogy a szabadelvű párt intéző körei akárminő fuzionális tárgyalásokba is bocsátkoznának a 67-es alapon álló ellenzéki pártemberekkel.

A szélsőbal bomlása. Budapest, febr. 18. A szélsőbaloldalon óriási zavarodás van. Az ultramontán elemek odatörekednek, hogy a szélsőbaloldalt átváltoztassák declarált néppárttá, még ha ezen manőverrel kiszorítják is a párt felét.

A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet hivatása.

Irta: Kiss Jenő, polg. isk. tanár.

(Folytatás.)

Szóval a társas-estélyek célja — a nők útján a család belértékének emelése, — az ésszerűség, a természetes józan ész által parancsolt életelveket felkeresni, — s azokra, mint a női hivatással szoros kapcsolatban álló dolgokra időközönként rámutatni.

A háztartás, nevelés, helyes életmód, női foglalkozások az egészség követelményeinek szakszerű ismertetése, programja.

A nőegylet társas-estélyeit saját tisztí karának vezetése mellett, rendszeres gyűlések formájában a farsangi estéken, ezen kívül minden időszakban egyszer megtartja.

A társas estélyek munka programja.

járt egy a nőegylet által választott bizottság készíti elő.

A társas-estélyeken 10 kr-nál nagyobb belépti díj nem szedhető; ez összeg esetéről-esetre önművelődési célra, szaklapokra stb. fordítandó.

A nőegylet elnöke a társasestélyek jóvedelméből a nővilágot érdeklő szaklapokat megrendeli s azok tartalmáról értékebb cikkeiről társas estélyein szabad előadás alakjában a jelenlevőket tájékoztatja.

A lapok év végén árlejts útján eladatnak.

A társas estély tárgysorozata:

- felolvasás,
- szabadelőadás (referáda a szaklapokból.)
- vitatkozás, egy kidolgozott vitatétel alapján az elnök vezetése mellett;
- tavaszzsal, nyáron és ősszel társas játékok, egy torna tanár vezetése mellett, szabadban;

a) Felolvasások tárgyai.

1. A háztartás köréből: az ételnek, azok tápértéke, az ételnek, azok eltartásának és tápértékének fokozási módja. Egyes fontosabb ételnek készítésének módja. A kenyérsütés főbb szabálya, a kenyértészta előkészítése a keletés s az ott előforduló vegytani szabályok ismeretése.

2. Az egészség s annak érdekében kifejtendő életelvek. A gyermek testi és lelki nevelése bizonyos korokban. A táplálkozás és ruházkodás egészségi szempontból. A fürdés és tornázás egészségi szempontból stb.

Vadász-egyleti közlemény.

A strychnin és strychnin-mérgezés.

Mai napság eméregről — részben gyógyszeréről — (mert mérge is, meg gyógyszer is különböző adagban), annak vegyi előállításáról, valamint élettani hatásairól keveset mondhatunk újat, hanem mivel a duvadak mérgezése vidékünkön a „Kézdivásárhelyi és vidéki vadász egylet“ tagjai által több helyen foganatosítva lett: alkalmoszerűnek tartom ehelyen egyet-mást e méregről s annak hatásáról correpetálni, s azokra az érdeklődők figyelmét felhívni.

A strychninum nitricum egy Indiában, Cochinchinában és Észak-Ausztráliában honos eserje magvaiból nyeretik. E eserje kis narancs nagyságu bogójának kecsenyás tömegében található 2—5 mag, melyek selyemszerű, szürkés-sárga, oda simuló szőrökkel vannak borítva, korong alakuk 1—1½ cm. átmérőjűek, párkányzott széllel, köldök-szerűleg elődudorodó központtal s rendkívül keserű ízzel. — E magvakból előállított strychninum nitricum — mely a jelenleg folyamat-

ban lévő mérgezőseknél is alkalmaztatott — igen finom, fehér, selyemfényű kristályokból áll, melyek 90 súlyrész hideg-, 3 súlyrész forró vízben oldódnak, oldatuk szerfőlött keserű ízű.

A gyomorban és belekben 2–4 miligramm csak keserű anyag gyanánt hat; felnőt embernél 1 centigramm bevétel után nyugtalanság, a torokban, halántékon és torkon szorító érzés, egyes izmokban és izomcsoportokban huzás és feszülés a bőrben pedig bizsengés áll elő. 2 centigrammos és nagyobb adag bevétel után a rágó izmoknak, valamint a test összes izmainak görcse áll elő, az arc nevetésre torzul, a látók kitágulnak, a fej a tarkó izmok görcse miatt erősen hátrahúzódik, a gerincoszlop mellfélé görbül, a szemek kidülednek s végül egy általános görcsben megszűnik az élet. Az egészben legrémesebb az, hogy az eszmélet tökéletesen ép marad mindaddig, míg fuladás folytán a szén-sav a szervezetben fel nem szaporodik. E rettenetes görcsök a mérgezett egyénnél előállhatnak a legkisebb külső behatásokra, érintésre, toppantásra, hang és fény sugar behatására is. A mérgezés kimenetele természetesen nagyban függ a bekebelezett mérge mennyiségétől, az egyén tápláltsági viszonyaitól, valamint a gyomor teltségétől is. Így könnyebb egyéneknek nem oly rossz a kórjellet mint soványoknak, valamint akkor sem oly rossz, ha az adott gyomorba vételezett be.

Strichnin mérgezésnél vegyi ellenmérge a cersav, de főlös mennyisége ennek sem vezet célhoz. Ajánlották még a jódtinturát is, melylyel a strichnin lecsapódik, de ezen csapadék is feloldódik a gyomor melegeiben.

Megbízhatóbbak az erőművi ellenszerek, mint opium, morphiun, chlorhydrat, chloroform és paraldehyd; a görcsök enyhítésére a eura és coniin; a mérge felszívódása ellen a mérgezett ide-oda vezetgetése továbbá mesterséges légzés és a gerinczagy villanyozása. Gyomormosás nem alkalmazható, mert a gyomorsonda bevezetése görcsös rohamot vált ki!

A strichninrel történt mérgezőseknél legnagyobb része öngyilkossági szándékból történik, azonban daczára annak, hogy 1:670000-szeres hígításban is megérzik a mérge keserű íze, vagy is ha valaki 1 gramm strichnint 670 liter folyadékban felold, az oldat még akkor hígításban is keserű lesz: a gyilkossági szándékból elkövetett mérgezőseknél is elég nagy számot tesznek ki. Végre a nem szándékos strichninmérgezőseknél egy töredéke a háztartásban is előfordul véletlen szerezéssel, vagy vigyázatlanságból a patkányok, varjak, rókák stb. mérgezésénél.

A jelenleg vidékünkön folyamatba vett mérgezőseknél, hogy a duvadok a bevett mérget ki ne hányhassák: azért a strichnin apró gelatin cop-sulákba van zárva s így az állat a mérget bunkóstól együtt nyeli le, mely csak a gyomorban oldódik fel.

Észleltettek esetek, melyekben valamely dögus közvetlen a méreggel volt behintve, a farkasok jóllakmározta ugyan e husból, de jól lakás után néhány kilométernyire eltávozva, a bekebelezett mérge anyagot kihányták s így megszabadulva a biz-

tos haláltól: zavartalanul folytatták tovább garázda életüket.

Ily eshetőségek kikerülhetése alkalmasztatik jelenleg a mérge kapsulákba zárva.

Dr. Bardócz.

Vidéki levél.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Székely Híradó” című lap 13. számában K.-Szentlélekéről bizonyos „ez” ur talán farsangi bolondoskodásképpen valóban neveléses cikket írván, arra csupán azért is válaszolunk kell, mert különben illető megszűnik levelezni, s a nagy közönséget megfosztja a cikkein való nevelés gyönyörétől. Reméljük tehát, hogy a tkt. szerkesztő ur közkívánságára becses lapjában tért enged válaszunknak.

Ama „ez” ur méltatlankodik egy cikkében rosszul alkalmazott közbevetett mondatának leírására felelt, — no tehát ki is tehet arról, ha közbevetett mondatai az érthetlenségig betegek; hiába, diphtheritis idő jár. Bármennyire zokon essék is azonban, mégis kénytelenek vagyunk újabbon konstatálni, hogy válaszában is egy ilyen fajta mondata elkapta a betegséget. Ime a haldokló mondat: „Válasz a „Székelyföld” folyó év és hó 7-én megjelent, — diphtheritis járvány ügyben. — T. Bartha Béla k. bíró és Pál Péter k. jegyző uraknak.” Hát ez miféle? Önnek válasza jelent-e meg a Székelyföldben, — vagy a „Székelyföld” jelent meg a diphtheritis járvány ügyben? (beteg látogatni!)... esetleg talán azt akarja pletykálni, hogy a „Székelyföld” nekünk megjelent?... s ha ezek egyikét sem értette, akkor bizonyosan annyira megtelt agya a baezillusok rémképeivel, hogy a „Székelyföldet” hiszi, lássa azok által megtámasztva!... Ha az a mondat meggyógyulhat (vegyen serumot neki) így nézhet ki: „Válasz, — a „Székelyföld” ez. lap, folyó év és hó 7-iki számában, diphtheritis járvány ügyben megjelent cikkre, — T. Bartha Béla k. bíró és Pál Péter k. jegyző uraknak!...”

Czikirő ur azt is hangoztatja, mintha ezikke közszolgálatra jelent volna meg, s mégis a sötétben bujkál, — s onnan marni igyekszik. Sötétben bujkál, mert nevét nem írja ki. Marni igyekszik, — s nem hiszszük, hogy így közszolgálatot tenne, — midőn ezélok a bírora ezzel: „mit ért a patikus a k. bírósághoz?” no hát sokat! Lássá milyen jó egy ilyen járvány ügynél, ha a bíró tud rendelkezni erőlyesen egyfelől, — másfelől pedig az orvoságos üvegekkel is tud bánni! Jó, mondjuk, mert nálunk a járvány eléggé gyorsan elfojtott! Bár értené „ez” ur is a hazug hír harangozásokon kívül egyébhez.

A patikus bíró pedig jól tudja, miért kell az ön által megirigylet szemüveget továbbra is hordozni; azért, mert ezen névze az ön nagy hazugságai — kiesinyebbekül, — kiesiny tanácsai — elenyésznek.

(Folytatása következik.)

Csarnok.

Jámbor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.

XLVIII.

Téns Szerkesztő ur!

Az a közös snajder esmégi ikrándódik. Csak eppog annyo hibát kap bennünk, hogy megisszuk, a mit az isten adott. Mán ő chetik es, íhatik es, neki ugy se használ se bor, se rum, pedig aszongyák, hogy az se rum a kölyök nyavalya ellen erőst jó portéka. Hát bion az münk Czör-nánk sem nagyobb egy jól megter-mett köjőknél, de azét neki a se rum sem használ, sohasem leszon nagyobb, amint egy jól kihizott baezellus. Annyo azonban bizonyos, hogy eppog ojan fuser az levélírás-ban es, mint a gunya csinálásban, az levelét a Jedus sem érti meg, a gunya meg loszotyog az ember tes-tyíró. Én nem bánom logyen tovább os vezére annak a pártaok, a mejik nines, én pedig továbbra es meg-isszom asztot a bort, a mejik van. Külömben, ha még ezután es deho-nestál, egyezer kifuvom a faluból!

Kipublikálta az tens gubernium, hogy minden fuluban szedgyék esze az okos embereket, met mivelhogy az pogári anyakönyühöz, meij az jövő ősznek évadgyán életbe lép — azaz, hogy mászik — kell az talen-tumos ember. Nem gondolnám, hogy Kárbahágóban találatódnék más, mint én vagy kántor komám, Móricz zsidó es erőst feni az fogát, hanem kuss neki. Kereszteljen ezután es bort s ne becsületes keresztény embert. Ő mán ugy es vezet egy anyakönyüt az kontósokról, meijben az egész falu népe benne vagyon. Most még az esceszopókot es kovánja, pedig ebből vagyon neki vaj 9 darab. Én tehát tén aszondom, hogy ha az tens kormány-nak okos es bizodalmas em-ber kell, muszáj vaj engemet, vaj kántor komámat választani.

Ha mán a tens gubernium szüves lesz anyakönyv vezetőnek ingemet megnevezni, akkoron én elmenyek az főtisztelendő urhoz s aszondom neki:

— Engedelmet kívánok az főtész-telendő urtól, de az tens gubernium paranesolatlya szerént ezután én fog-ok keresztelni, tesszen tehátlan az matrikulat által adományozni. Paranesoljon azután át spaezőzni a ha-rangozói rezidencziába s átvenni az harangokat es Petronellát. Az én hű-tes társam egykoron szakácsnő vót s azetám nem leszen elleno nehézsége, met mondhatom, hogy igen derék, mazur dolgu fejrénp, s a mellett tanál es a természettyük met Petro-nellám es nagy ellensége aszentgyház politikai törvényeknek. Figyelmeztem azonban a főtisztelendő urat, hogy ne tesszen elfelejteni a regvel 5 órai harangozást, met baj leszen be-lőle. Különösön nyárnak évadján, ha az esőrd a harangszó hiánya mián — idejiben ki nem mehet, ez az marhákra es gazdákra ártalmas leszen.

Ezen szép szovakra az főtész-telendő ur vagy kivet az ajtón, vagy nem vet ki az ajtón. Ha kidob, az se baj, majd visszahelyez az magas gubernium, ha pediglen nem dob ki, az meg jobb. Akkor én leszek az ur az egész parokhián. Az híveknek es erőst jó dolgik leszen, mert kepe helyett azután csak arról kellend gon-doskodni, hogy minél több keresztelő essen.

Igy én es bodogulnók, s az hon-haza es boldogulna.

Egyebaránt aztot előre es meg-mondhatom, hogy minék utána az törvény mán átveszi az házását, keresztelést es az anyakönyv veze-tést, ezélarányosnak mutatkozik, hogy az állodalom kezelje es embernek egész élettyit. Erre nézvést vagyon nekem egy igen helyos eszméletem, mejet az jövőnd levelemben fogan-dok megírni.

Kárbahágó, 1895. Hó hó 21-én.

Maradtam a téns szerkesztő urnak

tisztelettel s becsületvel

Jámbor Están,
egyházi.

Árvaház bál.

Kézdivásárhely, 1895. febr. 17.

Normalis időjárás viszonyok kö-zött ugy szokott történni, hogy a farsang jókedvű védnöke Carneval herczeg a hóval elmegy. Most egy kis változás történt, a tél megjött, ő meg készül. A papák titkos örömmel a fiatalság meg titkos bánattal vevé-nek erről tudomást es ugyanesak siettek a farsang muló örömeit el-vezni. Ennek köszönhető-e a mult szombati árvaház bál fényes sikere, vagy a szép műsornak, vagy talán a rendező bizottság rendkívüli buzgal-mának, nem lehet tudni, de hogy végre sikerült egy zsufolt házat konstatalnunk, az már bizonyos. És ezt tesszük nagy lelki gyönyörűség-gel, mert ez a publikum okot szol-gáltatott, hogy a mi ütőf-kopott dísztermünk ellen kikeljük, es ha-bár egy perezezel is siettessük a vén feje fölött sötéten tornyosuló vész közelgő idejét. Vastag halátlanság tölünk, kik ezen tereméből házaso-dunk ki, de hát mi azt akarjuk, hogy a mai ifjuság egy díszes redoutban találja föl élete párját.

De csak most veszem észre, hogy messze eltértem a tárgyamtól, épen mintha az országgyűlésen beszélnék, de hát a bál tudósítás is csak olyan, mint azok a két óráig tartó, nagy beszédek, melyeknek keretébe sok minden belefér.

Tehát ismételen konstatalnom kell, hogy a mult szombati bál volt az idei farsangon a legnépesebb s minőség dolgában is magas színvonalon állott. Már maga a rendezőbizottság, élén a bájos es szeretetre méltó ladi pat-ronesse Bartók Károlyné uróvel, Gá-bor Péter főszolgabíró, Dénes Lajos, kir. közj. es Hollaki Attila főszolga-bíró elnökökkel, Balázs Márton, Só-lyom Ferencz, Török Andor es Sü-bek Ede jegyzőkkel, Benkő István, Dankó Gábor, Pál Péter táncrende-zőkkel, Fejér Antal pénztáros, Kiss Jenő ellenőr es Kis Károly fog. biz. elnökkel már előre biztosították a si-kert s buzgóságuk összehozta a vá-rosi es vidéki intelligencia színe-ja-vát, s így oly szép es válogatott kö-zönség jelent meg, minőt ritkán lát a mi báltermünk.

A műsor, közbejött akadályok miatt, két pontra olvadott össze, de ez a két szám többet ért, mint akárháy felolvasással es szavalattal s több más efféle vidéki obligat historiákkal egybekötött hangverseny.

A műsor legfényesebb pontját Re-ményik Kálmán remek tilinkó játéka képezé. A hírneves tilinkó-művész zene kísérettel előadott népdalai most is, mint mindig, nagy hatást idéztek elő s a közönség alig tudott meg-

váni az igazán szívhez szóló hangoktól. Nagy tetszést aratott S. Tóth Albert ur „Desperát ur” című monologja, melynek korrekt előadása szintén magasabb színvonalon állott.

Ezek után kezdetét vette a táncz. Miután a valódi jókedv szabatos körülírására a hírlapírói nyelv egy kissé hiányos, valami nagyszabású jelzőt én sem használhatok, de azt állíthatom, hogy az valódi volt, mit legjobban bizonyít az, hogy még reggel 5 órákor is folyt a táncz.

Az anyagi eredmény is elég kedvező, mert a bevétel a 200 forintot meghaladja.

Ujdonságok.

— **Gyászlobogó.** Albrecht főherceg halálának hírére kitértek a gyászlobogót a honvéd laktanya épületére. Ez az egyetlen zászló, mely az uralkodóház egyik tagjának halálát hirdeti.

— **Személyi hír.** Tomesics ezredes a 24-ik honvéd gyalogezred parancsnoka múlt vasárnap Kvasárhelyre érkezett a honvéd legénységet megvizsgálva, kedden Brassóba visszautazott.

— **Főispánunk és az iparosok.** Történt, hogy múlt évben a kézdí-vásárhelyi iparosok nem értesülvén a közös hadsereg részére szükséges bakkancsok iránt kiírt pályázatról, a vállalatból kimaradtak. Hiában folyamodtak a hadtest parancsnoksághoz, kérésük elutasított. Végre iparosainknak azon szerencsés gondolatuk támadt, hogy megyénk főispánja útján nyújtanak be egy folyamodást. Főispán ur, ki tudvalevőleg mindig szívesen karolja fel iparosaink ügyét, készségesen terjesztette fel iparosaink kérését és vasárnap már le is érkezett a közös hadügyminiszter kedvező válasza. Ezen leirat szerint a hadügyminiszter ur megígérte, hogy daczára annak, miszerint az 1895. évi munkák ki vannak osztva, azon munkákból, melyet egyes vállalkozók visszamondanak, juttatni fog a kézdívhelyi eszmadiáknak is, minthogy pedig ilyen visszamondott munkák minden esztendőben bővíben fordulnak elő, egész bizonyosra vehető, hogy iparosaink az állami vállalatból nem fognak az idén is kimaradni.

— **Szökevény rabok.** F. hó 17. Gondos István rabló gyilkossággal és Veres István gyilkossággal vádolt rabok a helyi kir. törvényszék fogházából megszöktek. Nevezettek felhasználták azon időt, midőn a fogházban az istentisztelet tartott s a kerítésen átmászva megugrottak. — Hétfőn Lemhényben egy rokonuknál tartózkodtak, s ennek és Veres Istvánnak Csomortánból áthívtat apósa tanácsára önként jelentkezni akarva, ma Kvasárhelyre visszajöttek, de hogy a szökés miatt amugy is bekövetkezendő szigorubb rendszabályokat könnyebben elviselhessek, a jelentkezés előtt bementek egyik koresmába egy kis bátorító és szíverősítő bekebelezése végett. Szerencsétlenségükre egy osdolai ember rájuk ismert, az ügyészségnél jelentést tett, minek következtében az azonnal kiküldött pandurok a mulatságnak hirtelen végét vetve a madarakat kötéllel vezette vissza fészükbe.

— **Gyilkosság.** Gidófalván Vitályos Béla nevű földbirtokosnál a na-

pokban fényes lakodalmom volt. Egy gidófalvi ember, ki szintén részt vett a mulatságban ezen éjjelen nyomtalanul eltűnt s néhány nap múlva holttestét a kőröspataki halászok kapták meg az Olt vizében. A bírói nyomozat megindítván, a szentgyörgyi bíróság vizsgálóbírója többeket kikérdezett azok közül, kik a lakodalmomban részt vettek s ezek olyan gyanusan viselkedtek, hogy a vizsgálóbíró Vitályos Bélát és társait nyomban letartóztatta, annyival inkább, mivel egy gyermek vallomása azt a gyanut keltette, hogy az egész lakodalmi társaság részes a gyilkosságban. — Úgy látszik, hogy azt az embert megölték, hulláját trágya alá rejtették s azután trágyázó szekérral kivitték és az Olt jege alá bedobták.

— **Vonat elakadás.** Múlt hétfőn a Kvasárhelyről reggel 4 órákor elindult vonat Imecsfalvánál, a hófúvás miatt, elakadt. Egy kisebb fajta Nemere elég volt, hogy a mi kávéörölő masinánk beadja a kulesot. Nyomban munkásokat rendeltek ki, a havat elhnyatták, a mozdony meg Kvasárhelyre visszatért. A kifáradt gőzparipát itt megittatták s a jó kedvű munkások szavai szerint serényét is meghuzogatták — a mint szokék ember kifáradt lovával tenni szokott — s aztán ismét visszavitték Imecsfalvára s a vonat aztán 9 óra felé tovább mehetett.

— **Szerum bál.** Mióta ezt a nagy fontosságú orvosi szert feltalálták, egy jó ezéllal több van, minek javára tánczolhatunk. Az országban talán nálunk pendült meg az eszme, hogy egy tánczvigalommal még közegészség ügyünk is lehetne egyet lendíteni s a jövedelemből szerumot beszerzeni. Gyorsan megalakult egy bizottság megyénk főispánjának védnöksége alatt s már a jövő szombaton meg is lesz a bál Altorján. A jelekből ítélve, a mulatság rendkívül fényes és jövedelmező lesz. A kinem lehet, szívesen áldoz e szép ezérla, de sokkal nagyobb leend azok számára, kik meg fognak jelenni. Öszinte szívvel sikert kívánunk ezen igazán jótékony ezélu mulatsághoz!

— **Értesítés.** A mult szombati árvaházi bálon egy díszes és értékes etager sorsoltatott ki. A szerencsés nyerő a 417. sz. sorsjeggyel Kölber Nándor vasuti pálya-felügyelő, ki az értékes nyoremény tárgy átvétele alkalmával 5 frot adott az intézetnek s ezenkívül az árvaakat is megvendégelte.

— **Réhi Dezső halála.** A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara nagy tehetségu titkára, ki oly sokat tett a székelv kereskedelem és ipar érdekében s ki csak a mult nyáron is annyi buzgósággal és lelkesültséggel beszélt iparosainkhoz a milleniumi kiállítás és ipartestület ügyében, Nagy-Váradon öngyilkos lett. Szeretett egy gyönyörű leánykát, ki viszonzta szerelmét, de nem lehet az övé, mert Réhi gyógyihatalan tüdőbajban szenvedett. Mikor aztán az orvosok végleg kimondták, hogy baján segíteni nem lehet, elkeseredésében főbe lőtte magát. Traikus halála az egész országban nagy részvétet keltett. Haláláról a marosvásárhelyi keresk. és iparkamara külön gyászjelentést adott ki. Temetése f. hó 16-án ment végbe Nagyváradon, nagy részvét mellett. Benne a székelv ügyek egy lánglelkü apostolt

vesztettek el. Béke és áldás porai felett!

— **Időjárás.** Hiában van esipős hideg, a farkas mégis megette a telet, de minokutána a háromszéki tél jó nagy szokott lenni, egy darab a szájából kimaradt. Kétségtelen, hogy ezért kaptuk a mult héten a tenger havat, a Nemere fuvást a javából s s utána a esipős hidegot. Akármiképpen komolykodik is azonban az idő, mi már nem félünk tőle, márcziustól márcsak egy néhány nap választ el s majd a márcziusi napfény hamar végez a hóval.

— **Orosz kitüntetés.** A pár hónappal ezelőtt lezajlott szentpétervári nemzetközi nagy kertészeti kiállításon kitüntetetteknek jegyzéke most került birtokunkba. E kiállításon több részről adományozott kitüntetések között Ő császári fensége Mihailovics Nokolai nagyherceg a kiállítás védnöke által adományozott 9 nagy arany érem foglalván el a legkiválóbb helyet, rendkívüli nagy érdemtelenség tárgyát képezték; mert általános volt az óhaj hogy e kilencz nagy kitüntetés Oroszországban maradjon, a minthogy is nyolezat csakugyan a legelőkelőbb orosz ezégek vettek ki. A nagyherceg érmeinek kilenezedikére azonban az ezen világ versenyre sereglett angol franczia és német világezégek ériási versenyével szemben egy hazai ezég — Mauthner Ödön budapesti magkereskedő — érdemesített. Midőn a hazai magkereskedelem ily magas fokra emelkedését örömmel vesszük tudomásul, őszintén óhajtuk, hogy földmivelésünk egyéb ágazatai is ily törekvő ezégek kezeiben legyenek, mert ez esetben csakhamar fel fog az virágozni és a válság ellensúlyozva lesz az ériási haladás által. Mauthner további törekvéséitől pedig reméljük, hogy épugy mint magterményeinknek Németország felé hathatósan utat tört legujabb nagy diadalának terén; Oroszországban is új vidéket fog feltárni magkivitelünknek.

Szerkesztői üzenetek.

Főtiszt. Páskó A. urnak. Az előfizetési díjak köszönettel vettük, azonban méltóztassék tudomásul venni, hogy lapunk előfizetési ára nem 6, hanem 5 f. A lap pontosan menni fog. Szíves üdvözet!

Hevesi Ferencz urnak. A tiszteletpéldányt ismét megindítottuk, s pontosan menni fog.

B. Ilona urnő. Kaptuk s közölni fogjuk.

P. S. B. B. Egyik most, a másik jövőben.

Sz. M. Páva. Ha jól értettük, az előfizetés B. I. urnő részéről történt? Ugy van-e? A lapot önnek is megindítottuk.

J. B. Kaptuk. Jó! Köszönjük. Kérjük jövőre is munkálkodását.

Soha. Fájdalom, nem közölhetjük.

Cz. Cikke már más lapban megjelent, Mi nem fogjuk közölni.

N. K. Lekéstől a vonatról. A tudósítás már hétfőn beadott, Igen sajnáljuk a hiábavaló munkát. Szíves üdvözet!

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

A vidéki lapok egy némelyikében „Nyilatkozat” czimmel Haldek Ignác aláírásával egy nyiltéri közle-

E rovat alatt közlöttekért csak a sajtóhatósággal szemben nem vállal felelősséget a szerk.

mény jelent meg, melyben Haldek Ignác magkereskedő, a ki rövid idővel ezelőtt a budapesti kir. Törvényszék fenytő osztályának nyilvános tárgyalási termében vádlottként a vádlottak padján ült, saját kényelmetlen situacziójának leplezése végett az ellene még mindig folyamatban levő bünygyre vonatkozólag a vidéki közönséggel egyet-mást elhitetni igyekszik.

Ezen tendenciósus híreszteléssel szemben, de annak előreboesása mellett, hogy egy bírói határozatnak jogerőre emelkedése előtt senki ember fiával, különösen a még jogerőre nem emelkedett bírói határozat által érdekelte féllel polémiába nem boesátkozom, szárazon csupán annak konstataására szorítkozom, hogy a budapesti kir. törvényszék, mint büntető bíróság előtt, szabályszerűen lefolyt bünyvizsgálat alapján a budapesti kir. ügyészség mint vádhatóság hivatalból Haldek Ignác magkereskedő ellen vádindítványt tett és a főméltóságú kir. Curia 7307/B. 894. sz. a. kelt határozatával éppen a vizsgálat adatai alapján Haldek Ignác magkereskedőt a lopás büntetetté való felbujtás miatt vád alá helyezni rendelte.

Az ezen vádhatározat folytán megtartott végtárgyaláson a közvádlo kir. ügyész ezen tárgyalás fejleményeihez képest a vádat fentartotta és Haldek Ignác magkereskedőt a lopás büntetetté való felbujtás hivatalból üldözendő bünteselekményének elkövetése miatt indítványozta megbüntettetni.

Az első fokban eljáró bíróság vádlott Haldek Ignácot felmentette ugyan, de a bünteselekmények megtorlásának szorgalmazására hivatott vádhatóság nyomban nyilvános tárgyaláson a fentelt ítélet ellen fellegbezését jelentette be.

Haldek Ignác felmentése tehát még nem jogerős és felső bíróságainak vannak hivatva Haldek Ignác eljárása felett ítéletet mondani; ő maga saját ügyében bíró nem lehet és nyiltéri közleményekkel bíróságainkat praeoccupálni nem fogja.

Ennyit tartoztam az igazság érdekében kijelenteni, de polemiba Haldek Ignáccsal nem boesátkozom, csak azt kívánom még megjegyezni, hogy merő valótlanság az, a mit Haldek „nyilatkozat”-ában még eddig jogerőre nem is emelkedett felmentésének okául felhoz.

A kit a Curia jogérvényesen lopás büntetetté való felbujtás miatt vád alá helyezett és a ki ellen a vádhatóságot képviselő kir. ügyész ezen büntett miatt a vádat nyilvános végtárgyalson kivatalból fentartotta és a ki ellen vágre a kir. ügyész fellegbezése folytán a bünyvádi eljárás még ma is folyamatban van: az ugyancsak hiába fenyegetőzik hamis vádaskodás miatt való feljelentéssel.

Budapest, 1895. február.

Mauthner Ödön.

Sz: 7769—94.

Árverési hirdetemény.

Ikafalvi községnek Ujfoglalás nevű erdejében levő 2586 szál fát, mely 1521.32 köbméter tönk 249.73 köbméter dorong és 99.51 köbméter ág-fát tartalmaz, mely árverésen eladandó.

Kiküldési ár 5766 ft 83 kr, mely becsáron alul a kite árverés alá eső fatömeg nem fog eladatni.

Az árverés f. évi márczius hó 8-án d. e. 10 órakor a község házában fog megtartatni, melyben résztvenni akarók 10 százalék bántpénzt letenni kötelesek.

Az eladandó fák az előjáróság által bárkinék megmutattatnak, hol az árverési feltételek is megtekintethetők.

A mennyiben az érverés eredményre nem vezetne, a községi képviselő szabad kézből történő eladásba is bele fog bocsátkozni.

Kézdi-Vásárhely, 1895. évi Február hó 7-én.
Gábor Péter
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Keresek egy tekintélyesebb területű szántó-telegre, első helyen való betáblázás konvertálása mellett

12.000 ft kölcsönt

esetleg visszavásárlási jogadás mellett, vagy a nélküli

örök áron való vásárlót

Nevem megmondja a kiadó hivatal.

2—3

Foulard selyemet 60 krtól 3 ft 35 krig méterként — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selyemet 35 krtól 14 ft 65 kr méterként sima, csikos, kockázott, mintáztatott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (cs. k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

ÉRTESÍTŐ.

A Kézdivásárhelyi Kiegészítő Takarékpénztár Részvénytársaság.

tizedik évi közgyűlése

1895-dik évi márczius hó 10-én délután 2 órakor

az intézet helyiségében lesz megtartva, melyre minden részvényes tag tisztelettel meghívatik.

Tárgysorozat :

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása (65. §.)
2. Igazgatósági jelentés.
3. Felügyelő bizottsági jelentés.
4. A mérleg-számla megállapítása és a nyereség feletti intézkedés (57. §.)
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása. (57. §.)
6. A felügyelő bizottság választása. (55. §.)
7. Indítványok az alapszabály. 48. §. értelmében.

Megjegyzés az alapszabály 52. és 53. §§-ai értelmében.

Minden részvényes tag kéri, ki szavazati jogát személyesen vagy meghatalmazott által (ki csak részvényes lehet) gyakorolni kívánja, a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával részvényeit szelvényeivel együtt az intézet helyiségében az e végre kirendelt közegnél elismervény mellett letenni.

ÉRTESÍTŐ.

A kézdi-vásárhelyi takarékpénztár

XXII. évi

rendes közgyűlést a takarékpénztár hivatalos helyiségében 1895. évi márczius hó 3-án, délután 2 órakor tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívattak.

*** NAPIREND ***

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kinevezése az alapszabály 23.§-a értelmében.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzlet működéséről.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés.
5. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása.
6. Az építet-bizottság jelentésének tudomásul vétele és javaslatának tárgyalása.
7. Három felügyelő-bizottsági tag választása az alapszabály 35. §-sa értelmében.
8. Indítványok, tárgyalás az alapszabály 16. §-sa értelmében.

A fennírt időben tartandó közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabály 17. §-sa értelmében minden részvényes személyesen vagy meghatalmazottja által — kinek azonban részvényesnek kell lenni — gyakorolhatja szavazati jogát, és köteles minden részvényes a gyűlést megelőzőleg részvényét, szelvényeivel együtt, a pénztárnál elismervény mellett letenni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1895. február hó 12-én.

(12) 2—3

AZ IGAZGATÓSÁG.

IFJ. JANCsó Mózes

Kézdi-Vásárhelyt

ajánlja dusan felszerelt

könyvnyomdáját

a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Jutányos áron készít bali, menegzői meghívókat, tánczrendeket, körleveleket s minden e szakba vágó munkát a legdiszesebb kiállításban.

Ajánlja tovább nyomtatványraktárát közigazgatási hivatalok, lelkész, ügyvéd, tanító urak és magánosok részére; irodai és levélpapírok, irodai szerek raktárát, honnan szükségleteiket szintén nagyon olcsón beszerezhetik.

Üveg tábla nagy raktárát szintén ajánlja a n. é. közönség figyelmébe a melyet tömeges, vásárlása tolytán gyári áron adhat el.